

vositalar yig'ini yordamida ilmiy yangilik yoki g'oya, ijtimoiy yangilikka, shu qatorda ta'lim yangiligiga aylanadi. Bunda yangilik kiritishga innovatsiya natijasi sifatida.

Innovatsion pedagogik jarayonning eng muhim yo'nalishlaridan biri o'quvchi-talabalarning bilish faoliyatini rivojlantirish. Bunday yo'nalish o'quvchi-talabalarning o'quv jarayonin faollashtirishni, ularning kasbiy ixtisoslashishini aniqlab olish faolligini o'z ichiga oladi.

Demak talabalarning innovatsion faoliyatini yaratuvchilik jarayoni va ijodiy faoliyat sifatida baholash mumkin. Innovatsion faoliyatga aksiologik yondashuv insonning o'zini yangilik yaratish jarayoniga baxshida qilishi, u tomonidan yaratilgan pedagogik qadriyatlar yig'indisini anglatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Маллаев О. Янги педагогик технологиялар. Т. 2000.
2. Farberman. L. Ilg'or pedagogik texnologiyalar. –T.: 2000., Azizxodjaev N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T.: 2006.
3. Н.Эркабоева. Янгиланган фикрларнинг моҳияти ва унинг устувор йўналишлари. // Халқ таълими, 2005 йил, 6-сон, 19-20 бетлар.

ALLERGIYA DORI VOSITALARINING 2020-2024 YILLARDA ISHLATILISH TAHLILI

S.J.Muxammatova, M.Mamadaliyev

e-mail: sabohatmuhammatova7@mail.com

tel: +998940429426

*Samarqand davlat veterinariya meditsinasi
chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti*

KIRISH. Ma'lumki, iqlimning o'zgarishi aholi orasida turli xil allergik holatlar va kasalliklar rivojlanishiga sabab bo'lmoqda. Allergiya bilan asosan qaysi a'zo ko'proq zararlanganiga qarab, kasallik har xil ko'rinishda namoyon bo'ladi. Allergiya kasalligini kuzatilishi, misol uchun: ko'zni allergik zararlanishi – bu allergik konyuktivit; burun shilliq pardasini allergik zararlanishi – allergik tumov, rinit; broxlarni allergik zararlanishi – bronxial astma; terini allergik zararlanishi – allergic dermatet, eshak yemi ko'rinishida kechadi. Allergiya kasalligini namoyon bo'lishi inson xayotini ancha qiyinlashtiradi. Allergiya borligiga shubha qilinganda atrof muxitda bo'lishi mumkin bo'lgan allerginlarni, insonda belgilari yuzaga kelish vaqti

va davomiyligi xamda bemorlar hayot sifatiga ta’sir qiladi. Allergiya kasalligini aniqlash uchun allergolog bilan maslahat qilinadi. Ma’lumki, hozirgi kunda allergiyada qo’llaniladigan dori vositalariga talab kuchaymoqda.

TADQIQOTNING MAQSADI. 2020-2024 yillarda allergiyada qo’llaniladigan dori vositalarini ro’yxatdan o’tishini tahlil qilish.

NATIJA. 1-jadvalda allergiyaga qarshi dori vositalarini O’zbekiston Respublikasida qayd etilgan dori vositalari va tibbiy buyumlar Davlat Reestri tahlil qilganimizda, – bu ko’rsatkichlar 2021-yilda 250 tani tashkil qilgan bo’lsa, 2022-yilda 123 tani tashkil qildi. 2024-yilga kelib esa, keskin oshgan, 386 tani tashkil qildi, shulardan eng yuqori ko’rsatkich aynan mahalliy ishlab chiqaruvchilar ulushiga to’g’ri keladi, yani 153 taga to’g’ri keldi.

1-jadvalda

Allergiyaga qarshi dori vositalarini ishlab chiqaruvchilari bo’yicha tahlili

Allergiyaga qarshi dori vositalari				
Yillar	Mahalliy ishlab chiqaruvchilar	MDH ishlab chiqaruvchilari	Xorijiy ishlab chiqaruvchilari	Umumiy soni
2021	53	35	105	193
2022	106	68	210	384
2023	59	34	116	209
2024	62	50	131	243

2-jadvalda Davlat Reestriga kiritilgan dori vositalari ko’rsatkichlari haqidagi ma’lumotda allergiyaga qarshi dori vositalari ishlab chiqaruvchilar tomonidan qayd etilishining eng yuqori ko’rsatkichi Hindiston davlatiga to’g’ri kelib, 44 tani tashkil qildi. Mahalliy ishlab chiqaruvchilar soni 153 tani tashkil qildi.

T/r	Davlatlar	Allergiyaga qarshi dori vositalari			
Yillar		2021	2022	2023	2024

1	Armaniston	2	4	1	1
2	Avstriya	2	4	3	4
3	Bolgariya	2	4	3	4
4	Germaniya	2	4	2	2
5	Shveysariya	2	4	—	—
6	Eron	2	4	2	—
7	Malayziya	2	4	1	1
8	Finlandiya	3	6	3	3
9	Gruziya	3	6	—	—
10	Gretsiya	3	6	—	2
11	Xitoy	4	8	3	1
12	Sloveniya	4	8	2	1
13	Chexiya Respublikasi	5	10	4	6
14	Belarus	5	10	7	7
15	Pokiston	6	12	6	1
16	Qozog‘iston	6	12	6	6
17	Latviya	7	14	7	7
18	Rossiya	7	14	7	7
19	Italiya	7	14	8	8
20	Vengriya	12	22	11	13
21	Ukraina	18	36	22	21
22	Turkiya	22	44	—	12
23	Hindiston	53	106	59	153
24	O‘zbekiston Respublikasi	1	2	3	1

Xulosa. Allergiyada qo‘llaniladigan dori vositalarining O‘zbekiston Respublikasi Davlat Reestridan oxirgi 4 yil davomida ro‘yxatdan o‘tish ko‘rsatkichlari ifodalandi. Tahlilga ko‘ra, eng ko‘p ro‘yxatdan o‘tish ko‘rsatkichi 2020-yilga to‘g‘ri kelib, 384 tani tashkil qilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yhati

- 1.Suyunov N. D. Alleregicheskiy rinit: osnovnye aspekty zabolevaniya i kharakteristika lekarnykh preparatov, ispol'zuemykh pri farmakoterapii // Meditsinskiy zhurnal Uzbekistana. – Tashkent, 2012. – № 1. – S. 106–109.
2. O‘zbekiston Respublikasi qayd etilgan dori vositalari va tibbiy buyumlar Davlat Reestri <https://www.uzpharm-control.uz/>

TARKIBIDA YURAK GLIKOZIDLARI MAVJUD BO‘LGAN DORIVOR O‘SIMLIKLAR

Saydullayeva Iroda Saydullayevna

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti tayanch doktoranti (PhD)

Ziyotov Azamat Jurayevich

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti 3-bosqich talabasi

Annatatsiya: Ushbu maqolada yurak glikozidlari mavjud bo‘lgan dorivor o‘simliklar haqida ma’lumot beriladi. Yurak glikozidlari yurak mushaklarining qisqarish kuchini oshirish, yurak ritmini normallashtirish va yurak yetishmovchiligini davolash xususiyatlariga ega.

Maqolada: *Digitalis purpurea* Will, *Convallaria majalis* Will, *Adonis vernalis* Will, *Strophanthus gratus* Thomas, *Nerium oleander* Cloude kabi yurak glikozidlari manbai bo‘lgan o‘simliklarning dorivor ahamiyati, ta’sir mexanizmi va ehtiyotkorlik bilan qo‘llash zarurati yoritilgan. Ushbu o‘simliklarning noto‘g‘ri ishlatilishi toksik ta’sir ko‘rsatishi mumkinligi sababli, ulardan foydalanish faqat shifokor nazorati ostida amalga oshirilishi tavsiya etiladi.

Kalit so‘zlar: yurak glikozidlari, dorivor o‘simliklar, yurak yetishmovchiligi, aritmiya, farmakologiya, yurak kasalliklari, tabiiy dorilar.

Mavzuning dolzarbligi: Hozirgi kunda yurak-qon tomir kasalliklar dunyo bo‘yicha o‘lim darajasi yuqori asosiy kasalliklardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, yurak